

Poškodovane kolenske vezi so lahko kot nove

V novomeški bolnišnici že operirajo po novi metodi – Namesto kompromisa z eno novo vezjo kirurg vzpostavi naravno stanje z dvema

09.01.2006

Poškodbe kolenske sprednje križne vezi so zelo pogoste. Najpogosteje prizadenejo športnike in druge športno dejavne, skoraj enako nevarni pa so zanje vsi športi z izjemo plavanja in kolesarjenja. Rekonstrukcija vezi je bila nekaj dokaj zahtevna in rehabilitacija dolgotrajna, brez operacije pa se je poškodba v kar 51 odstotkih primerov kmalu ponovila, pri čemer sta bila največkrat poškodovana še meniskus in hrustanec, ki ga je težko popraviti. Z novo operativno metodo, ki jo približno dva meseca kot četrta na svetu uporablja tudi novomeška bolnišnica oziroma njen kirurg Mohsen Hussein, je zdravljenje te poškodbe bistveno lažje, krajše in učinkovitejše.

»Sprednja križna vez (LCA) je pomembna za stabilnost in pravilno obremenjenost kolena ter povezavo med stegenico in golenico. Če je ni, je en del kolena bolj obremenjen, to pa povzroča hitrejše oziroma zelo zgodnje obrabe hrustanca,« je poudaril dr. Hussein, ki dela v Splošni bolnišnici Novo mesto osem let. Zaradi tega poškodovano LCA operirajo in rekonstruirajo že dolgo, operacije pa so dolgo – ponekod še vedno – potekale pri odprtem kolenu. To je bilo za bolnike boleče, rehabilitacija pa je trajala tako dolgo, da so športniki zaradi takšne poškodbe izgubljali cele sezone.

Pomembna novost je bila že artroskopska operacija sprednje križne vezi, ki jo je dr. Hussein začel v Novem mestu opravljati pred dobrimi tremi leti. »Njena prednost za pacienta je, da veliko manj boli, zaradi česar je rehabilitacija hitrejša. Tudi ležalna doba je pri takem načinu operiranja krajša; v Sloveniji je v povprečju še vedno en teden, mi pa večino pacientov lahko pošljemo domov še isti dan, vse pa v dveh dneh. Za operaterja in tudi za pacienta je med drugim pomembna možnost večje natančnosti pri tovrstni operaciji. Pri odprtem kolenu se res vse vidi, a če greš vanj z artroskopom, je dobra osvetljenost in da se narediti potrebna povečava, ki omogoča zelo natančno določitev najboljšega mesta za tunnel od stegenice do golenice, skozi katerega prepeljemo novo vez. Gre za milimetre. Če je vez preveč spredaj, preveč ohlapna ali preveč napeta, nismo naredili nič in pacient bo kmalu spet poškodovan,« je pojasnil dr. Hussein in navrgel, da imajo za enake stroške operacije koristi vsi, pacient, operater in cela družba.

Artroskopske operacije LCA, ki so bile skoraj manjša revolucija, še vedno opravljajo tudi v novomeški bolnišnici. Samo dr. Hussein jih je od začetka novembra opravil že lepo število. Poleg artroskopij pa je dr. Hussein v tem času operiral LCA tudi po novi metodi. To so doslej uporabljali v treh klinikah na svetu, v Pittsburghu, Parizu in Tokiu, zdaj pa jo uvajajo še v Nemčiji in Italiji. Novosti v primerjavi z dosedanjo artroskopsko rekonstrukcijo LCA sta predvsem čim bolj verjetna rekonstrukcija tistega, kar je dala narava, in večja rotacijska stabilnost kolena po operaciji. Zmanjšala naj bi se tudi obraba hrustanca, vendar dr. Hussein odkrito pove, da bo na tovrstne dokaze pač treba še nekaj let počakati.

»Na junijskem kongresu Evropskega združenja za ortopedijo in travmatologijo v Lizboni je prof. Freddie Fu, častni gost kongresa, 5000 zdravnikov pustil brez besed z zelo enostavnim in kratkim sporočilom, da je treba narediti novo vez, čim bolj podobno prvotni. Pri tem nas je še spomnil na anatomijo iz prvega letnika študija medicine, ki uči, da sta v kolenu v bistvu dve sprednji križni vezi. Pri iztegnjeni nogi sta videti kot ena, pri krčenju pa se nekoliko oddaljita, kar nogi oziroma kolenu daje rotacijsko stabilnost. Doslej smo pri operacijah delali kompromis z eno novo vezjo. Po sistemu, s katerim ima največ izkušenj prav dr. Fu, naredimo dva tunela od stegenice do golenice s prepletenima transplantatoma, ki po legi in po materialu, saj novi vezi dobimo med operacijo v okolici kolena, čim bolj identično vzpostavljata naravno stanje. Zelo preprosto in zelo učinkovito, a tega se dolgo nihče ni spomnil,« je povedal dr. Hussein. Predavanje dr. Fuja se ga je tako dotaknilo, da mu je takoj poslal elektronsko pismo. Odgovor je prišel v treh urah, rezultat dopisovanja pa je bilo enomesečno strokovno izpopolnjevanje dr. Hussein v ameriškem Pittsburghu pri dr. Fujju. Ta je doslej opravil več kot 5000 operacij LCA (po deset na dan), v prvi navzočnosti dr. Hussein pa je opravljal 180. operacijo po novi metodi, ki jo uporablja od jeseni 2003. Dr. Hussein je potrdil, da je ta metoda za operaterja zahtevnejša in da operacija traja malo dlje (klasična artroskopija eno uro, nova okoli 20 minut dlje), a je ves trud poplačan z rezultati. V Novo mesto se bosta v tem mesecu prišla učiti operirat po novi metodi zdravnika iz Španije in Saudske Arabije. Zadnjega je dr. Hussein navdušil med nedavnim predavanjem ortopedom z vsega sveta v Bahrajnu.

Zdenka Lindič-Dragaš